

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/32/2017
Identifikačné číslo spisu: 6915010622
Dátum vydania rozhodnutia: 20.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6915010622.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudkýň JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Gabriely Šimonovej v trestnej veci obvineného Bc. C. H., pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona na verejnom zasadnutí konanom 20. septembra 2017 v Bratislave, o dovolaní obvineného Bc. C. H. proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 5To/45/2016, zo 4. októbra 2016, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie obvineného Bc. C. H. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota, sp. zn. 3T/174/2015, zo 4. februára 2016 bol obvinený Bc. C. H. uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona, za spáchanie ktorých mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, pričom výkon trestu mu bol, podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona, § 50 ods. 1 Trestného zákona, podmienčne odložený na skúšobnú dobu jeden rok. Zároveň súd obvinenému uložil povinnosť nahradiť škodu poškodenému W. X. vo výške 1 400 €.

O odvolaní obvineného proti vyššie uvedenému rozsudku rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom, sp. zn. 5To/45/2016, zo 4. októbra 2016 tak, že tento rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 3 Trestného poriadku zrušil vo výroku o treste odňatia slobody a rozhodujúc podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám obvinenému, podľa § 364 ods. 1 Trestného zákona s poukazom na § 36 písm. j/, písm. l/, § 38 ods. 2, 3, § 41 ods. 1 a § 56 ods. 1, 2 Trestného zákona, uložil úhrnný peňažný trest vo výmere 500 € s tým, že pre prípad úmyselného zmarenia výkonu peňažného trestu, podľa § 56 (správne § 57) ods. 3 Trestného zákona určil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 mesiac. V ostatných častiach zostal napadnutý rozsudok nezmenený.

Proti označenému rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici podal dovolanie obvinený prostredníctvom svojho obhajcu z dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. g/ a písm. i/

Trestného poriadku. Svoje dovolanie odôvodnil tak, že rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj prvostupňového súdu sú založené na nesprávnom posúdení zisteného skutku a na nesprávnom použití hmotnoprávneho ustanovenia, pretože napriek tomu, že krajský súd v napadnutom rozsudku akceptoval, že posudzovaný konflikt vyvolal svojím nevhodným správaním v rozhodnom čase poškodený (vykrikovaním, ale tiež fyzickým útokom), nesprávne posúdil reakciu obvineného na tento útok poškodeného ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona i keď mal aplikovať ustanovenie § 25 ods. 1 Trestného zákona a v dôsledku toho mal obvineného spod obžaloby oslobodiť podľa § 285 písm. b/ Trestného poriadku. Prvostupňový ani odvolací súd sa pri právnom posúdení zisteného skutku vôbec nezaoberali ustanovením § 25 Trestného zákona a tak dospeli k nesprávnym právnym záverom. Navyiac podrobne ani nezodôvodnili, prečo je právne neprijateľné posúdenie daného skutku podľa § 25 Trestného zákona. Krajský súd v Banskej Bystrici prijal fakt, že poškodený W. X. sa v kritickom čase správal agresívne a ako prvý fyzicky zaútočil na obvineného, avšak vylúčil, že sa jedná o nutnú obranu. Obvinený zdôraznil, že útok poškodeného voči jeho osobe nasledoval po bezprostrednej hrozbe zabitia. Poškodený zaútočil na obvineného zozadu, z čoho obvinený usúdil, že sa rozhodol vyhrážku zabitia zrealizovať. Nemožno preto hovoriť o celkom zjavne neprimeranej obrane voči útoku, tak ako to usúdili oba súde. Súde nebrali do úvahy výpovede svedkov, ktoré svedčili v prospech obvineného, nedali spraviť znalecký posudok, ktorý by detailne vypracoval rozsah zranení jeho charakter a mechanizmus jeho vzniku. Z lekárskeho správ, ktoré boli k dispozícii nebolo možné ustáliť, ktoré zo zranení vzniklo úderom v rámci nutnej obrany a ktoré ako následok spoločného pádu na zem. Na záver navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. g/, písm. i/ Trestného poriadku vyslovil porušenie zákona v neprospech obvineného, zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 5To/46/2016, zo 4. októbra 2016 a rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota, sp. zn. 3T/174/2015, zo 4. februára 2016 a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol prípadne v inom zložení senátu.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Rimavská Sobota, ktorý uviedol, že námietky obvineného k hodnoteniu dôkazov, ktoré neboli hodnotené podľa jeho predstáv nenapĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku. Dovolací súd nemôže skúmať ani meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku, preto nie je naplnený ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku, a preto je potrebné dovolanie odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril aj poškodený W. X. prostredníctvom svojho právneho zástupcu tak, že s dovolaním obvineného nesúhlasí, pretože oba súde správne vyhodnotili dôkazy a riadne odôvodnili svoje rozsudky. Hodnotenie dôkazov ako aj dôvod, že súd nevykonal potrebné dôkazy v dovolacom konaní nie je možné, a preto nemožno uplatniť ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku. Taktiež nie je naplnený ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku, nakoľko aplikácia nutnej obrany neprichádza do úvahy. Z dokazovania vyplynulo, že odsúdený napadol poškodeného, v dôsledku čoho mu spôsobil ublíženie na zdraví a toto mohol poškodený utrpieť len v dôsledku vyvinutia značnej fyzickej sily obvineným. Poškodený bol v značne podnapitom stave, útok z jeho strany nehrozil, a preto nemohlo ísť o nutnú obranu. Na záver poškodený žiadal, aby najvyšší súd dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku odmietol, pretože nie sú splnené dôvody uvedené v § 371 Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. h/ Trestného poriadku), bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodoval v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd zistil, že dovolanie obvineného Bc. C. H. nie je opodstatnené, pretože je zrejmé, že nie sú splnené podmienky dovolania.

V prvom rade najvyšší súd poznamenáva, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012-I).

S ohľadom na uvedené, nebol najvyšší súd oprávnený preskúmať iné v dovolaní označené porušenia zákona, ktoré nezodpovedajú vymedzeným dovolacím dôvodom, pretože by si tak atrahoval prieskum právoplatného rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania nad rámec návrhu - dovolania, čo by znamenalo prekročenie právomoci vyplývajúcej mu zo zákona (§ 385 Trestného poriadku) a Ústavy Slovenskej republiky (čl. 2 ods. 2).

Z uvedeného je preto potrebné vyvodit', a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je vždy ako návrhové konanie podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca - v mene obvineného, že najvyšší súd je viazaný návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku), preto najvyšší súd podrobil prieskumu vecné argumenty dovolateľa zodpovedajúce dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku bez hlbšieho prieskumu tých argumentov, ktoré im nezodpovedajú.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku dovolací súd uvádza, že tento je naplnený len vtedy, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu § 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona) a pod.

Pre dovolací súd sú rozhodujúce skutkové zistenia, podľa ktorých obvinený mal spáchať skutok tak, ako je uvedený v rozsudku okresného súdu. Vychádzajúc z tam uvedeného skutku dospel najvyšší súd k nasledovným záverom:

Krajský súd sa stotožnil s úvahami súdu prvého stupňa, vyjadrenými v rozsudku a na základe toho sa nestotožnil s obhajobou obvineného, ktorý sa necítil byť vinný zo žalovaných skutkov, pretože poškodený na neho v rozhodnom čase zaútočil od chrbta a obžalovaný pri vzájomnom zápase udrel poškodeného raz slabšie a raz silnejšie. „Možno pripustiť, že poškodený fyzicky zaútočil na obžalovaného (chytením ho odzadu), ďalší priebeh konfliktu však nenasvedčuje tomu, že by obžalovaný

primeraným spôsobom odvracal takýto útok. Obžalovaný zareagoval zjavne neprimeraným spôsobom, poškodeného intenzívne napadol a to aj po tom, ako už tento ležal na zemi.“ (str. 4 a 5 rozsudku).

Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totižto v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Najvyšší súd pripomína, že v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku nie je oprávnený skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku (veta za bodkočiarkou). S ohľadom na to nemôže dovolací súd skúmať právne závery a dôkazné úvahy súdov nižších stupňov, na základe ktorých dospeli k záveru o naplnení všetkých znakov žalovaných trestných činov a k tomu, že obvinený nekonal v nutnej obrane.

Tiež je potrebné uviesť, že vyriešenie otázky či obvinený konal v nutnej obrane alebo nie si v predmetnej veci bezpodmienečne vyžaduje posúdenie a vyhodnotenie vierohodnosti výpovedí svedkov najmä T. B. a M. S. na jednej strane a svedkyne V. B. na druhej strane a samozrejme všetkých ďalších dôkazov a všetkých okolností prípadu. To ale predpokladá prieskum správnosti a úplnosti skutku zisteného a ustáleného súdmi nižších stupňov a tak nové resp. i iné hodnotenie vykonaných dôkazov. Takúto kompetenciu ale najvyšší súd nemá, pokiaľ dovolanie nie je podané podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku. Preto (rešpektujúc zákaz skúmania a menenia zisteného skutku vyplývajúci z § 371 ods. 1 písm. i/ veta za bodkočiarkou Trestného poriadku) najvyšší súd uzatvára, že nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku najvyšší súd v posudzovanej veci nezistil s tým, že obvinený ho ani nepodložil žiadnymi relevantnými argumentmi.

S ohľadom na uvedené rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.